

سنة ١٤٤٠
١٤٤٠

راز و رمز نقاشی کودکان

نقاشی؟؟؟؟؟

- نقاشی زبان کودکان است.
- نقاشی یکی از راه های شناخت فرزندانمان است.
- هر تصویر در نقاشی کودک، بازتابی از افکار و احساسات او محسوب می شود.

سیر نقاشی کودکان

- ۱۲ ماهگی: از روی تقلید، خطوطی به جلو و عقب می کشد.
- ۱۵ ماهگی: نقطه نقطه می کند.
- ۱۸ ماهگی: به خودی خود خط خطی می کند.
- ۲ سالگی: خطوط عمودی را تقلید می کند.
- ۲/۵ سالگی: خطوط حلقوی، افقی، عمودی و دو خط به عنوان قرینه می کشد.
- ۳ سالگی: مداد را مثل بزرگ ها می گیرد. بنا به تقاضای دیگران روی نقاشی هایش اسم می گذارد.
- ۴ سالگی: انسان را با دو عضو می کشد. قرینه را تقلید می کند و عضوی را به شکل ناقص انسان اضافه می کند.

سیر نقاشی کودکان

- **۴/۵ سالگی:** مربع می کشد.
- **۵ سالگی:** مثلث می کشد، آدم را با بدن و گردن می کشد.
- **۶ سالگی:** شکل آدم را به صورت دو بعدی می کشد.
- **۸-۹ سالگی:** اعضای داخلی بدن را ترسیم می کند.
- **از ۱۲ سالگی به بعد:** ماشین را می کشد و کم کم آن را کامل تر می کند. پرنده، خانه، ماشین لباسشویی، هواپیما را رسم می کند و از آن سخن می گوید.

**بچه ها در کدام بخش
صفحه نقاشی
می کشند؟**

در کنار کودکانی که از **همه صفحه** در نقاشی خود استفاده می کنند کودکانی هستند که نقاشی خود را به **بخش کوچکی** از صفحه محدود می کنند.

کودکانی که از فضای بیشتری از صفحه استفاده می کنند دارای درک بهتری هستند.

نسبت به ترسیم بیشتر شکل ها در بخش خاص صفحه معنا و مفهوم خاصی به آن تعلق می گیرد.

ناحیه چپ

- ناحیه واپس روی و ناحیه گذشته است.
- کسانی که در این ناحیه ترسیم می کنند، تمایل به بودن در گذشته را نشان می دهند (به دلیل رضایت بیشتر در گذشته).
- ناحیه چپ ناحیه دل‌بستگی به مادر است.
- این افراد با انگیزه های آنی عمل میکنند، احساساتی هستند و خود محورند.

ناحیه راست

• ناحیه آینده، امید به آینده و تمایل به پیشرفت را نشان می دهد.

• ناحیه راست، ناحیه دل‌بستگی به پدر است.

• این افراد بر نفس و عواطف خود تسلط دارند و در کارها با اندیشه و عقل عمل می کنند.

ناحیه پایین

- معرف زمین است. زمین عنصر ایستا و حیات بخش است.
- **ترسیم در ناحیه پایین:** جهان تاریک ناهشیار را به نمایش می گذارند، ناهشیاری که احتمالاً معرف زمینه نابهنجاری بوده و در افسردگی، روان آزرده و خستگی آنها دخالت دارد.
- **منطقه پایین،** ناحیه انتخابی افراد خسته، عصبی و افسرده است.
- کشیدن نقاشی در این منطقه نشان می دهد که فرد احساس عدم امنیت می کند.
- تاکید کودک بر خط زمین در نقاشی گاهی نشان دهنده نیاز حسی به تغذیه و ایمنی جسمانی را مطرح می کند.

علی اصغر (راج سروری)

بالای صفحه

- معرف آسمان است.
- بنابراین گویای آرمان گرایی، خیال پردازی، رویا پردازی است و تا حدی غیر واقعی بودن را به نمایش می گذارد.

نکات مهم

- کودکانی که زمینه تربیتی خوبی دارند و از آرامش روانی برخوردارند تصویر را کاملاً در وسط صفحه و نه زیاد بزرگ و نه خیلی کوچک ترسیم می کنند.
- وقتی کودک تمام صفحه را پر از خط می کند، تمایلش را به تصاحب جای بیشتر در قلب مادر و عاطفه مادر نشان می دهد.
- بخش هایی که سفید گذاشته می شود نشان دهنده ممنوعیت ها و فاصله گیری هاست و با توجه به معنای صفحه باید تفسیر شود.
- رعایت نکردن تقارن و یا رعایت افراطی آن، در هر دو حالت ناهنجار است. معمولاً افراد مبتلا به اختلالات عاطفی و عصب شناسی، تقارن را رعایت نمی کنند.

توجه

- اگر کودکی گرایش به خارج شدن از کادر صفحه را دارد خصوصیات کودکان خردسال یا عقب مانده که کنترل عضلانی ندارند را نشان می دهد.
- این امر نیز نشان از کمبود محبت و عدم اعتماد به نفس کودک است که به صورت خیلی افراطی نشان دهنده جلب توجه دیگران نسبت به خود است.
- همچنین کودکان بزرگتر که از کمبود محبت رنج می برند گرایش به خارج شدن از صفحه را دارند. این کودکان به طور اغراق آمیزی در جستجوی توجه و کمک هستند تا کمبود اعتماد به خود را که مخصوص انسان های نا مطمئن است جبران کنند.

جهت نقاشی

توجه

- حرکت نقاشی از سمت **چپ به راست** نشان دهنده حرکت طبیعی پیش رونده است.

- **راست به چپ**: اگر آزمودنی راست برتر باشد، حرکت از راست به چپ، نشان دهنده تمایل فرد به واپس روی شدید است که می تواند نتایج مرضی داشته باشد.

- (معمولاً در چپ دستان، معنای ترسیم در نواحی چپ و راست معکوس است).

وسعت و نیروی خطوط ترسیمی

وسعت

• خطوط با حرکت گسترده و اشغال بخش قابل ملاحظه ای از صفحه نقاشی: نمایانگر گسترش حیاتی و سهولت برون گرایی تمایلات است.

• گستردگی کم حرکت و خطوط کوتاه یا خطوط طویل اما مقطع: وقفه در گسترش حیاتی و میل شدید به درون گرایی.

خطوط در نقاشی چه معنایی دارند؟

- **خطوط خیلی پر رنگ و ضخیم:** تمایل به برون ریزی غرایز، تمایل به لذت جسمانی و شهوت گرایی
- **خطوط خیلی با فشار (پاره شدن کاغذ):** پرخاشگری و احساسات پرخاشگرانه را منعکس می سازد و فرد نیاز دارد عواطف خود را برون ریزی کند و گاهی واکنش جبرانی ترس از ناتوانی در کودک را منعکس می کند.

خطوط در نقاشی چه معنایی دارند؟

خطوط با فشار زیاد و محکم اما بریده بریده، منقطع و کوتاه: پر خاشگری و ضعف عصبی کودک است.

خطوطی که پررنگ شروع شوند اما با خطوط کم رنگ ادامه یابند:

- کمبود جوش و خروش و سرزندگی در کودک .**
- کمبود فضایی برای بروز خود می یابند.**
- عدم قابلیت کودک در انجام کارها.**

خطوط کم رنگ

- بیانگر حساسیت، ملایمت و ظرافت و گاهی بیانگر کمرویی، ترس و اضطراب و بازداری غرایز و فقدان اعتماد به نفس است.
- فرد خیلی راحت نمی تواند غرایز و عواطفش را بیان و برون ریزی کند.
- نوعی پنهان کاری دیده می شود. (افرادی که مطالبی را برای پنهان کردن دارند، افرادی هستند که اعتماد به نفس لازم را ندارند).

خطوط در نقاشی چه معنایی دارند؟

- **خطوط نازک با حرکات ملایم و کم رنگ: نشانگر خجالتی بودن کودک است.**
- **خطوط کم رنگ و شکننده: نشان از کمرویی، عدم اعتماد به نفس و ترس کودک است.**
- **خطوط نازک، موج دار و شکننده: نشان از عدم امنیت عاطفی و افسردگی کودک است.**

خطوط منقطع

معمولاً نشانه تردید و دودلی است.

کمال جو و تاثیر پذیرند.

اعتماد به نفس لازم را ندارند.

در کارهایشان دودل هستند و به طور وسواسی دقت می کنند.

(البته نقاشی های کثیف و درهم نیز تردید و مردد بودن و وسواس را نشان می دهند).

خطوط در نقاشی چه معنایی دارند؟

- خطوط بریده بریده و به هم پیچیده: نمایانگر پر خاشگری کودک است.

استفاده از نقطه به جای خط : به معنای داشتن مادرانی عصبانی و بهانه جوست.

اوبن معتقد است استفاده از نقطه به جای خط در نقاشی بیانگر احساس گناهی است که ناشی از بی اختیاری ادرار و استمناء است.

خطوط در نقاشی چه معنایی دارند؟

سایه زدن ها، خطوط موازی و چهار خانه کردن:
اضطراب و هیجان از صفات بارز آنهاست. اگر کودک به صورت افراطی این سایه ها را همراه با استفاده از رنگ خاکستری به کار بندد نشان از افسردگی است.

به طور کلی استفاده زیاد از رنگ خاکستری و زیاد سایه زدن در نقاشی گویایی افسردگی است.

خطوط در نقاشی چه معنایی دارند؟

- **خطوط شکسته و زاویه دار:** بیانگر چابکی، مردانگی، خشم، نا آرامی و عصبانیت است.
- **خطوط منحنی:** بیانگر زنانگی، نرمی، صلح، خوددوستداری و تبعیت جویی است.
- **خطوط راست و مستقیم:** نشان از وقار، آرامش و گاه بی انعطافی است.
- **خطوط سربالا:** نشانگر شادی، نشاط و امید به زندگی است.
- **خطوط سرازیر:** نشان دهنده افسردگی، غم، اندوه و بدبینی است.

خطوط در نقاشی چه معنایی دارند؟

- **خطوط باز، کشیده و بلند:** بیانگر راحتی و خوشحالی است.

- **خط خطی کردن و پاک کردن های مکرر:** آشکار کننده تردید و دو دلی، نارضایتی از خود و احساس کمتری کردن است.

- **لکه ها و سیاه کردن ها:** به معنای احساس گناهکاری است.

- **ترسیم حلقه:** کشیدن حلقه حول یک محور (دایره کشیدن و دورش حلقه کشیدن مانند زنجیر)، توسط کودکان تا ۴ سال مشکلی ندارد اما از ۴ سالگی به بعد بیانگر روان گسیختگی است.

به این نکات توجه کنید:

– افرادی که نقاشی هایشان خیلی به هم ریخته و کثیف است یا نقاشی دارای وضوح، نظم و دقت زیاد در جزئیات باشد، گرایش به **وسواس و تثبیت در مرحله مقعدی** را نشان می دهند.

– افرادی که در نقاشی زیاد خط خطی می کنند و یا زیاد پاک می کنند به معنای احساس حقارت، نارضایتی از خود و نامصمم بودن (**تردید و دودلی**) است.

– همچنین پاک کردن زیاد می تواند علامتی از **وسواس** باشد.

قرینه سازی

عدم رعایت تقارن و رعایت افراطی آن نابهنجاری است.

معمولاً کسانی که تقارن را حفظ نمی کنند مبتلا به اختلالات عاطفی و عصب شناسی هستند.

افراط در استفاده از خط کش (تا نقاشی دقیقاً قرینه شود):
نمایانگر وسواس، فزون کنشی و بازداری است.

نقش رنگ ها در نقاشی
کودکان

- آیا کودک از رنگ ها (از نظر تعداد) به شکل افراطی استفاده می کند؟

- آیا در استفاده از رنگ ها امساک (صرفه جویی) می کند؟

- آیا از رنگ خاصی اصلاً استفاده نمی کند؟

سرخوردگی های کودک ناشی از تربیت سوء والدین

+

وقایع مهم اجتماعی (اعتیاد، طلاق، مرگ والدین و...)

+

عوامل ذاتی کودک

=

تاثیر گذار در انتخاب رنگ

کودک سازگار و معمولی به طور متوسط از ۵ رنگ در نقاشی خود استفاده می کند، در حالی که کودک گوشه گیر از یک یا دو رنگ بیشتر استفاده نمی کند.

رنگ آمیزی تمام صفحه: نشانه تنش یا اضطراب کودک.
فقدان رنگ در نقاشی: خلأ عاطفی یا دلیل بر گرایش ضد اجتماعی.

رنگ آمیزی کدر و کثیف و مغشوش: پنهان کاری و دوسو گرایی، تردید و وسواس و وجود مسایل مقعدی.
تمرکز رنگ به ناحیه خاص: ارزش قایل شدن نسبت به آن ناحیه و تمرکز نیروی روانی بر آن ناحیه.

بین ۳-۶ سالگی: رنگ مقدم بر شکل ظاهری (عده ای معتقدند که کودکان تا ۱۱-۱۲ سالگی هویت رنگ ها را نمی شناسند. مثلا رنگ برگ درختان پاییزی را سبز می کشند).

در ۱۱-۱۲ سالگی متوجه می شوند رنگ اشیا قابل تغییر است و بهتر است کودک را زودتر از موقع، مجبور به درک آن نکنیم زیرا انتخاب رنگ، مترادف با نیروی ژرف عاطفی کودک است و این انتخاب ارزشمند تر از انتخاب رنگ درست آن است.

به طور کلی در نقاشی هایی که رنگ آمیزی خیلی صریح و روشن است، احساس ایمنی و شکفتگی را نمایان می کند.

ولی رنگ آمیزی هایی که خیلی صریح و روشن نیستند و کودک رنگ ها را با هم تداخل می دهد (مثلاً قسمتی را زرد می کند بعد دوباره روی آن قرمز می کشد)، نوعی پریشانی را در رنگ ها می بینید که نشانه پنهان کاری، دوسو گرایی (دو احساس همزمان نسبت به یک موضوع) و تردید نقاش و غالباً مبین وجود مسائل مقعدی است.

کودک در مورد چیزهای مورد تنفر یا عدم علاقه اش از رنگ های تیره به ویژه **قهوه ای، سیاه و رنگ قرمز** استفاده می کند و به گونه ای این رنگ آمیزی را انجام می دهد که تصویر در زیر رنگ از بین برود. **تمرکز رنگ آمیزی** به ناحیه خاص، نشان از ارزش قائل شدن کودک نسبت به آن ناحیه و تمرکز نیروی روانی در آن ناحیه است.

تقسیم بندی رنگ ها بر اساس گرمی

- رنگ های **سرد** و **گرم** رنگ هایی هستند که با ایجاد تداعی معانی، کم و بیش بر روح و روان تاثیر می گذارد و احساس **سردی** و **گرمی** را منتقل می کند.

- **قرمز، آبی و زرد** رنگ های اصلی هستند؛ زیرا نمی توان آنها را از ترکیب رنگ های دیگر به دست آورد، ولی بقیه رنگ ها از ترکیب این سه رنگ به وجود می آیند.

رنگ های گرم (قرمز، زرد، نارنجی)

استفاده از این رنگ ها نشان دهنده کودک سالم در مراحل طبیعی رشد است.

رنگ های گرم : نشانگر برون گرایی، تحریک کنندگی، سبب فعالیت و جنب و جوش، بیان کننده روشنی و شادی زندگی و مولد حرکت، انعطاف پذیری، تمایل به تماس با دیگران، زود جوشی، با جدیت هدفی را دنبال کردن و اجتماع خواهی است.

استفاده بیش از حد از این رنگها می تواند در افراد حالت افسردگی ایجاد کند.

رنگ های سرد (بنفش، سبز، آبی)

- این رنگ ها دارای خاصیت منفی، دوری و کناره گیری و غیر متحرک بودن و سکون، درون گرایی، تلقین کننده غم و اندوه می باشند.
- در نقاشی هایی که در آن از ترکیبات سرد استفاده شده باشد در بیننده حالت آرامش دیده می شود.
- به کار بردن این رنگها، گرایش به درون گرایی، تفکر، سنجیده عمل کردن، فاصله جویی و کمرویی را نشان می دهد.
- افرادی که رنگ های سرد را می طلبند نسبت به دنیای خارج بی اهمیت و تغییرات را بسیار سخت می پذیرند و دارای روحی سرد و خوددار هستند.
- **استفاده بیش از حد از این رنگ ها:** می تواند در افراد حالت افسردگی ایجاد کند.

رنگ های تیره

استفاده از این رنگ ها نشان از آرامش ناکافی در خانه، گله مندی از مشاجرات پدر و مادر و بد اخلاقی والدین است.

کودک در مورد چیزهایی که مورد علاقه او نیست از رنگ های تیره استفاده می کند و به صورتی رنگ آمیزی می کند که تصویر در زیر رنگ از بین برود.

همگرایی رنگ ها

• گاهی همراه آمدن دو رنگ در نقاشی دارای معنا است.

➤ استفاده افراطی از رنگ **قرمز** و **زرد** با هم در نقاشی گویای اجتماع خواهی است.

➤ استفاده افراطی از رنگ **قرمز** و سیاه به طور همزمان گویای خشم و اضطراب است.

➤ استفاده افراطی از رنگ **قرمز** و **سبز** به طور افراطی گویای دوسوگرایی و خشونت است.

نکات قابل توجه

- **فقدان رنگ در نقاشی:** مبین خلأ عاطفی یا ناتوانی در برون ریزی عواطف است.
  - **سفید بودن بخش عمده صفحه:** بیانگر رمزی ممنوعات و قلمرو سکوت گذاشته شده است.
  - **پر کردن تمام نقاشی از رنگ:** فرد به طور کامل تابع عوامل محیط و دارای واکنش های بلافاصله و لحظه ای است.
- **افراط در این شیوه نشان از اضطراب است.**

موضوعات نقاشی

نقاشی های ده گانه

- ۱- نقاشی خانه (خانه ای ترسیم کند و درباره آن توضیح دهد).
- ۲- نقاشی خانه تخیلی (خانه ای که دوست دارد در آن زندگی کند و بگوید با چه کسانی در آنجا زندگی می کند و در آخر داستانی بگوید).
- ۳- نقاشی درخت (درختی بکشد و داستانی بگوید).
- ۴- نقاشی آدمک
- ۵- نقاشی اعضای خانواده
- ۶- نقاشی اعضای خانواده در نقش حیوانات
- ۷- نقاشی آزاد
- ۸- نقاشی مدرسه
- ۹- نقاشی منظره
- ۱۰- نقاشی خواب و رویا

آسمان و زمین

آسمان نماد الهام و پاکی است.

زمین نماد ثبات و امنیت است.

کودکان خیلی کوچک هیچ وقت زمین را از آسمان جدا نمی کنند ولی در سن ۵ سالگی شروع به کشیدن زمین به شکل خطی جدا از آسمان می کنند.

خورشید

- بیانگر امنیت، خوشحالی، گرما، قدرت، نماد باروری و تعالی شناخت و مبین اقتدار و خلاقیت و نماد پدر مطلوب است.

شیوه ترسیم خورشید

- شیوه ترسیم خورشید در نقاشی، چگونگی رابطه با پدر و پذیرش اقتدار او را نشان می دهد.
- اگر خورشید گسترده و نورانی باشد (به طور کامل و در حال درخشیدن ترسیم شود) به معنای اهمیت تصویر پدرانه است و گویای رابطه خوب مابین پدر و کودک است.
- زمانی که خورشید در افق دور دست و به صورت تقریباً ناپایدار به تصویر کشیده شود یا در پشت کوه ناپدید یا به صورت قوسی در افق باشد، پدر از دیدگاه کودک واجد چهره ای هراسناک است.
- اگر کودک از پدرش بترسد، رنگ خورشید را به رنگ قرمز تند یا سیاه که مضطرب کننده است رنگ می کند.

غروب خورشید

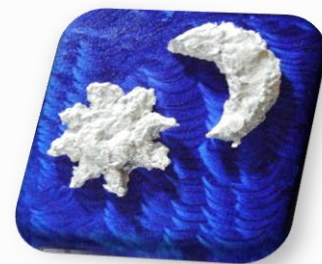
غروب خورشید در نقاشی همواره به منزله کوششی در راه زیباتر جلوه دادن تصویر محسوب نمی شود؛ بلکه نور قرمز آن مبین تمایل کودک به انهدام پدر و پرخاشگری نسبت به اوست.

در اغلب موارد غروب آفتاب به معنای تعارض با پدر یا منبع قدرت است.

نکته: اگر کودک در نقاشی های متوالی خود، دائماً خورشید را در سمت چپ صفحه بکشد می توان گفت که مادر به منزله منبع اقتدار است.

ماه

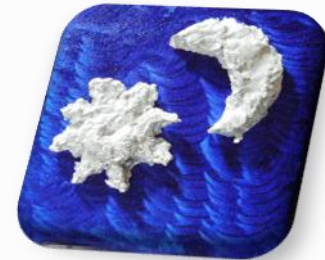
تداعی کننده: شب، سیاهی، رؤیاها و جهان ناهشیار است.

خورشید نماد پدر مطلوب اما ماه نماد زنانه است و در نقاشی خردسالانی که مسایلی درباره هویت زنانه دارند دیده می شود.

ماه نشانگر نیستی و بیشتر در نقاشی قبر و قبرستان دیده می شود.

کشیدن ماه در نقاشی آشکار کننده زمینه اضطرابی وابسته به جنسیت بزرگسالانه و کنجکاوی کودک درباره راز و رمز زندگی است.

ستاره

- نشانه میل به درخشش و جلب توجه و نیاز به تحسین و محبت را نشان می دهد.

زمین

• نماد ثبات و امنیت است.

آب

- سرچشمه حیات و زندگی است.
- نماد قدرت زنانه و مادر است.
- کشیدن دریاچه یا اقیانوس نیاز به حمایت مادرانه را جلوه گر می سازد.
- آب می تواند معرف هیجان و نیروی تخیل باشد.
- رودخانه و آبی که در رودخانه در جریان است نشان از زندگی نسبتا آرام است.

آب در شکل های مختلف

- آب به صورت ابرهای تهدید کننده: ترس از کیفر یا ترس از برون ریزی هیجانی مادر.
- ابرهای درهم فشرده و متراکم: وجود مادری مداخله گر.
- باران: وجود زمینه غمگینی و افسردگی است.
- در صورت پوشیده شدن تمام صفحه به باران یا برف، کودک مضطرب است.
- دریاچه یا اقیانوس: نیاز به حمایت مادرانه.

رنگین کمان

- در حقیقت پل میان آسمان و زمین و معرف قدرت الهی و حمایت آرامش دهنده است.
- نشانه بازگشت به آغوش مادرانه و جستجوی حمایت اوست.
- رنگین کمان انحصاراً در موقعیت اضطراب زا کشیده نمی شود ولی گاهی نشان از اضطراب فرد است.

کوه

کوه‌های خشک و نوک تیز: وجود مشکلات و موانع بر سر راه کودک.

کوه‌های انحنادار یا تپه‌های سرسبز: نماد پستان مادرانه و معرف عشق، تغذیه و عطوفت است.

سالمه دهقانی

هواپیما

هواپیما نشان از گرایش به قدرت و اراده فرد به منظور غلبه بر موانع است.

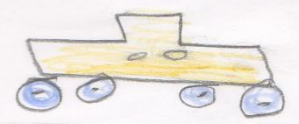
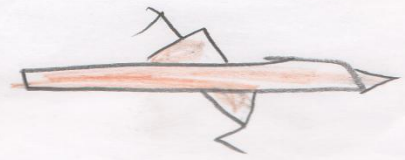
کشیدن هواپیمای جنگی و بمب افکن نشان از تعارض و پرخاشگری است.

بمب ها غالباً نشان دهنده خشم والدین یا درگیری هایی شدید است که کودک ناظر آن بوده است.

به تصویر کشیدن بمب، ترس کودک را از واکنش خشونت آمیز نشان می دهد.

سردوزن بهشتیه

تسماری پوشه ۳

کشتی

فضایی که کشتی در نقاشی اشغال می کند اهمیت ویژه ای دارد
(آیا کشتی جزئی از نقاشی است یا با اشغال بخش اعظم صفحه نقاشی، معرف
شخصیت کودک است).

کشتی نشان از گریز از خیالپردازی و تمایل به تغییر وضع و در
پاره ای از مواقع آشکار کننده گرایش به انزوا یا بازخوردهای
دفاعی (کشتی جنگی) و گاهی خواسته عمیق فرد را در دستیابی
به قدرت نشان می دهد.

ترسیم دودکش، پر خاشگری مردانه را در پسران نشان می دهد.
امواج آبی که کشتی بر روی آن قرار داده می شود معرف
هیجان و حساسیت کودک و جهان پر رمز و راز ناهشیاری است.

ماشین

- کشیدن ماشین به خصوص در نقاشی پسران نماد قدرت است.
- برخی از کودکان برای طفره رفتن از کشیدن آدمک، تمایل خود را به ترسیم ماشین نشان می دهند .
- ترسیم ماشین نشان از وابسته بودن شخص به دنیای خارج و زندگی ماشینی است.

جنگل

• جنگل از نمادهای زنانه و معرف جنبه مادری است.

• جنگل می تواند دارای دو نقش باشد:

۱- نقش حمایت کننده   ۲- نقش تهدید کننده

➤ یعنی از نظری مأمّن و پناهگاه و از نظری ترس از مواجهه با خطرهای غیر منتظره است.

آدمک

- اگر شکل آدمک در مجموع هماهنگ باشد، به احتمال زیاد کودک کاملاً سازگار است.
- گودیناف: اصولاً نقاشی آدمک نشانگر پختگی فکری کودکان است.
- اگر آدمک خیلی کوچک یا در گوشه ای از کاغذ ترسیم شود: نشانه کم ارزشی، احساس حقارت، کم رویی، بازداری، ترس مرضی، اضطراب و نوعی پنهان کاری می باشد.
- ترسیم کوچک با هیجان خواهی منفی رابطه دارد.
- در تحلیل نقاشی آدمک باید به محل ترسیم آدمک، ابعاد آدمک و نسبت اعضای بدن، موضع آدمک، حالت و حرکت، رنگ لباس آدمک، حالت صورت آدمک و عوامل پیرامونی توجه داشت.

آدمک بزرگ

- نشانگر اعتماد به نفس بالا، عدم مهارگری کشاننده ها، احساس ایمنی، شکفتگی و نیاز به گسترش جویی و پیشرفت است.

- این کودکان چیزی برای پنهان کردن ندارند.

- ترسیم بزرگ آدمک با هیجان خواهی مثبت رابطه دارد.

آدمک در هم بر هم

- معلولین ذهنی نقاشی را در هم بر هم می کشند. مثلاً ممکن است پا را نکشند، نقاشی ناهماهنگ است و قرینه سازی رعایت نمی شود. برخی اندام ها حذف می شوند.
- اگر فرد معلول بخواهد پنهان کاری کند، عضوی که خودش ندارد را رسم می کند و یک عضو دیگر را حذف می کند.
- اما اگر کودک معلول احساساتش را صریح بیان کند عضوی که خودش ندارد را رسم نمی کند.

نکشیدن دست و بازو

- نشان دهنده احساس عدم امنیت.
- کودکان ضعیف و درون گرا اغلب برای آدمک پا نمی گذارند و یا او را به حالت نشسته نقاشی می کنند.

نام و نام خانوادگی حضرت
شماره ی پوشش ۲۲

ملا مین

ملا مین

جنبه های تحلیلی نقاشی آدمک

سر

- ارزشیابی اندازه سر با توجه به نسبت آن در رابطه با تنه انجام می شود.
- این نسبت ها بر اساس سن ترسیم کننده تغییر می کند (کودکان کم سن تر نسبت به کودکان ۸ تا ۱۲ ساله سر را بزرگتر می کشند).
  - سر: جایگاه تفکر، جاه طلبی های عقلی، مهار ارادی غریزه ها و زندگی تخیلی است.
  - سر بزرگ: خود دوستداری، فزون گستردگی من، تکبر اخلاقی و عقلی و گاهی ارزنده سازی گسترده هوش به دلیل یک تاخیر عقلی. (گاهی کودکان عقب مانده ذهنی به عنوان یک واکنش جبرانی سر را بزرگ می کشند).
  - سر کوچک: نارزنده سازی خود یا وجود زمینه افسردگی، غلبه کشاننده ها و وجود مشکلات عاطفی.

سب ال کت بر حلقه

-
- سر به شکل دایره یا بیضی (درازا به صورت عمودی قرار گیرد) بیشتر ترسیم می شود.
  - در صورتی که درازای بیضی به صورت افقی قرار داده شود: مادی نگری ترسیم کننده.
  - ترسیم مجمله و سر به شکل های عجیب: دارای اختلال عضوی و یا نابهنجاری عقلی.
  - ترسیم سر بدون چانه: نوعی کندی روانی.
  - ترسیم سر به شکل های عجیب (مربع، مثلث، و...): نشان از اختلالات عضوی یا عقلی است.

صورت

- بزرگ کشیدن اغراق آمیز جزئیات نشان دهنده پرخاشگری است.
- جزئیات را از نظر انداختن و فقط دایره صورت را کشیدن نشان دهنده خجالتی بودن است.

چشم

- چشم: آینه روح و منعکس کننده عمق وجود فرد و حد تمایل به دیدن فرد را نشان می دهد.
- **چشمان بزرگ:** برون گرایی و کنجکاوی. (در مرحله ادیپی که از ۴-۵ سالگی شروع می شود، شاهد ترسیم چشمهای درشت که مبین تماشاگری جنسی یا میل به دیدن چیزهای پنهانی است).
- **چشمان کوچک:** درون گرایی.
- **حذف چشم:** امتناع از دیدن.
- **ترسیم چشم به صورت دایره بزرگ که در وسط آن نقطه گذاشته شود:** ترس و وحشت.

چشم

- ترسیم چشم های خشن و دلهره انگیز: پر خاشگری و پارانویایی.
- تشدید خطوط چشم یا حذف آنها: اضطراب ناشی از احساس گنهکاری.
- ترسیم چشم بزرگ در افراد شکاک و مبتلا به پارانویا نیز به چشم می خورد.
- ترسیم چشم با آرایش در نقاشی دختران در زمان بلوغ دیده می شود.
- جوانان در رابطه با تحریکات جنسی، نگاه شهوت آمیز و احساس گناه کردن ممکن است چشمهایی بدون مردمک (کور) یا چشم هایی کوچک ترسیم شود یا آنها را پشت عینک تیره مخفی کنند.
- چشم ها، دنیای درون نقاش و اجتماعی بودن او را نشان می دهد.
- کودکان خودستا، چشم ها را با حالت های درنده و وحشی می کشند.
- چون چشم ها ارزش زیبایی دارند بنابراین دخترها و دوست داران هم جنس خود، چشم ها را خیلی بزرگ می کشند.

مژه و ابرو

- ❖ ترسیم مژه و ابرو: نشانه دل مشغولی زیبایی شناختی یا بازخوردهای تحریک آمیز است.
- ❖ ترسیم ابرو به شیوه های گوناگون بر حالت نگاه آدمک موثر است (خشن، جذاب و..)
- ❖ ترسیم ابروها به صورت منظم: توجه به زیبایی شناختی و توانایی مهار خود.
- ❖ ترسیم ابرو به صورت درهم برهم و پرخاشگرانه: فرد در مهار کردن غریزه ها و خشم مشکل دارد.

بینی

- بینی معنای جنسی دارد.

- کودکی که در ترسیم بینی سرمایه گذاری می کند و بینی بلندی ترسیم و در کنار آن چیز بلند دیگری مانند کراوات بلند می کشد ممکن است به استمنا، ترس از اختگی و ترس های پیرامون مسائل جنسی درگیر باشد.

- خشم و خشونت در کودک از طریق کشیدن بینی با پره های باز نشان داده می شود.

دهان

- ترسیم لب و دهان به صورت خطی و درهم فشرده نشان از **تنش** در کودک است.
- ترسیم دقیق خطوط هر دو لب نشان **شهوات گرای** است.
- لب های پهن و کلفت نشان از **پر خاشگری** است.
- افراد مبتلا به لالی انتخابی یا بی اشتهاپی روانی، دهان را خیلی کوچک ترسیم یا آنرا حذف می کنند.
- برخی کودکان به خاطر مکانیسم جبران دهان را بزرگ میکشند.
- لب مدور، نشان از حرص دهانی و وابستگی و فعل پذیری است.
- حذف دهان با حس گنهکاری از طریق دهان مرتبط می شود.
- لب هایی که بسته باشند، نشان دهنده **تنش و فشار** است.

دندان

- کشیدن دندان در نقاشی کودکان کمتر اتفاق می افتد.
- کودکان با کشیدن دندان خشم و پرخاشگری را نشان می دهند.
- اگر کودک وقت زیادی را برای ترسیم دندان صرف کند، دندان را رنگ کند یا آن را تیز بکشد، نشانگر خشونت زیاد است.
- ترسیم دندانهای خراب، افتادن دندان ها نشان از نبود سلامت و فقدان انرژی است. دندانهای سالم به منزله نیرو و سلامت است.

سایه زدن

- سایه زدن در بعضی قسمت های بدن نشان دهنده آن است که مسایل و مشکلاتی در قسمت های سایه زده وجود دارد.

حرکت در نقاشی

- حرکت در نقاشی گویای غنی بودن زندگی درونی فرد و خلاقیت کودک است .
- عدم حرکت در نقاشی می تواند نشان دهنده عدم ارضای نیازهای غریزی، گویای وقفه و اضطراب باشد.
- بچه ها حرکات را در نقاشی به شکل های زیر نشان می دهند:
- با کشیدن وسایلی مانند عصا، آب پاش و.. که در دست آدمک است.
- تویی را در جلوی پای آدمک قرار می دهد.
- آدمک را در حال انجام عمل خاصی مانند دویدن، طناب زدن و.. بکشد.
- کودک وضعیت متفاوتی را به اعضای قرینه بدن آدمک می دهد. مثلاً ترسیم یک بازو به طرف بالا و طرف دیگر را به سمت پایین می کشد.
- وضعیت خاص اعضای بدن (نوک پا به سمت بالا کشیده می شود).

رنگارنگ

رگه های خُلقی

- **احساس کهنتری:** احساس حقارت با ترسیم آدمک کوچک، پاک کردن و دوباره کشیدن نقاشی، استفاده از خطوط کم رنگ و ناستوار یا پررنگ و منقطع نشان داده می شود.
- **احساس گناه:** احساس گناه در نقاشی با ترسیم در ناحیه پایین و استفاده از رنگ های تیره مشخص می شود. در صورتی که آدمک دست ندارد نشان از احساس گناه کودک ناشی از دزدی یا استمنا و در صورتی که آدمک چشم و دهان ندارد ناشی از دیدن چیزهای ممنوعه و در صورت حذف پاها نشان از رفتن به موقعیت ممنوعه است.

رگه های خُلقی

- **خوددوستداری:** خود دوستداری از طریق ترسیم سر بزرگ، کشیدن جزئیات زیاد برای چشم ها نشان داده می شود.
- **خوددوستداری کودکان برونگرا** از طریق توجه زیاد به لباس آدمک نشان داده می شود و خود دوستداری کودکان درونگرا از طریق توجه به بدن مشخص می شود.

رگه های خلقی

- **شادی و اضطراب و افسردگی:**
- افراد شاد نقاشی شان را واضح می کشند. از رنگ های روشن استفاده می کنند. دست های آدمک را رو به بالا ترسیم می کنند. عوامل پیرامونی نماد حیات مانند خورشید، کوه، گل و... را ترسیم می کند.
- **کودکان افسرده** از رنگ های سرد و تیره استفاده می کنند. خطوط سر به پایین ترسیم می شود. آدمک در پایین صفحه کشیده می شود.
- **کودکان مضطرب** از رنگ های قرمز و سیاه استفاده می کنند. تردید و شک در ترسیم دیده می شود. خیلی صریح و روشن ترسیم نمی کنند.. قرینه سازی به صورت افراطی دیده می شود.

رنگه های خُلقی

صداقت و دروغگویی:

- استفاده از رنگ ها به صورت صریح و روشن و عدم تردید در ترسیم، نشان از صداقت و عدم روشنی و صراحت در استفاده از رنگ ها نشان از دروغگویی است. این افراد آدمک را به صورت نیم رخ یا از پشت سر می کشند.

رگه های خُلقی

ملایمت و خشونت:

- کودکان آرام از خطوط منحنی استفاده می کنند. این افراد از رنگ های نارنجی و سبز استفاده می کنند.
- **کودکان خشن** از خطوط پررنگ و ضخیم استفاده می کنند. این افراد از رنگ های قرمز و سیاه استفاده می کنند. آدمک ترسیم شده سلاح در دست دارد. چشم هایش دلهره انگیز و بینی پهن و با پره های باز ترسیم می شود. لب ها کلفت و دندان ترسیم می شود.

درخت

- ۳ قسمت مورد نظر برای تجزیه و تحلیل درخت: ریشه، تنه، شاخه ها و برگ ها.
- **ریشه:** نماد ناخود آگاه و فشارهای غریزی است. ریشه قلمروی زندگی غریزی است.
- **تنه:** پربات ترین و مشابه ترین عامل به خود کودک است. بنابراین بیانگر مشخصات دایمی و عمیق شخصیت کودک است. تنه زندگی احساسی و عاطفی را نشان می دهد.
- **شاخه ها و برگ ها:** بیانگر طریق ارتباطی کودک با دنیای خارج است. (تاج درخت قلمرو اجتماعی و عقلانی است).

ریشه

- اگر کودک برای ترسیم ریشه درخت کار زیادی انجام داده باشد و به ریشه نسبت به بقیه قسمت های درخت اهمیت بیشتر داده باشد، نشانگر طبیعت بدوی و عاشقانه و در عین حال محافظه کار و بی حرکت کودک است.
- ریشه نماد ناخود آگاه و فشارهای غریزی پنهان است. ریشه بر حسب گستردگی و اندازه مبین غرایز پنهان، مسائل بیان نشده و کنجکاوی کم و بیش و سوسه انگیز است.
- ترسیم ریشه به شکل ساده و کم عمق نشان از جستجوی پایدار، ایمنی و نیاز به دانستن است.
- کوچکتر کشیدن تنه نسبت به ریشه در کودکی نشان از مشکلات سازشی است و اگر مساوی کشیده شود نشان از برانگیختن اضطراب ناشی از شدت کنجکاوی است.

تنه درخت

- تنه درخت ممکن است کوتاه یا بلند کشیده شود .
- بچه ها در سنین قبل از مدرسه تنه درخت را بلند ترسیم می کنند ولی بعد از این سنین بلند بودن درخت اغلب نشانگر عقب افتادگی فکری و یا بیماری عصبی و یا آرزوی بازگشت به دنیای کوچکی و قبل از مدرسه است.
- تنه درخت ممکن است مستقیم و صاف و یا کج کشیده شود که در حالت دوم نشانگر عدم ثبات کودک است.

شاخ و برگ

- اگر درخت دارای برگ های زیاد و درهم باشد، بیانگر شخصیت بلغمی مزاج و درخود فرورفته کودکی است که آمادگی تغییر و تحول ندارد.
- درختی که شاخه های آن هر کدام به سویی کشیده شده اند، بیانگر حساسیت شدید کودکی است که مسائل را به سادگی می فهمد و قادر به ارتباط با دیگران است و به راحتی می تواند خود را با محیط سازگار سازد.

درخت

- خانه و درخت می تواند به ترتیب سمبل مادر و پدر باشد. در کنار هم و یا با فاصله بودن نشان دهنده روابط والدین در خانواده است.
- درختی که کودک کشیده اگر دارای ثمره و میوه باشد بیانگر احساس امنیت کودک نسبت به پدر و هم چنین تامین نیازهای کودک توسط خانواده است.
- اگر درخت تمام صفحه را اشغال کند به این معنا است که می خواهد خود را نشان دهد و دارای اعتماد به نفس بالا و برون گرایی است. اما میل به جبران را نیز نشان می دهد.
- ترسیم درخت در بخش مرکزی صفحه نشان از وجود تعادل و سمت چپ نیاز به تماس و سمت راست استقلال او را نشان می دهد.

درخت

- ترسیم درخت کاملاً در سمت چپ وابستگی افراطی به مادر، حمایت شدید مادرانه و جستجوی ایمنی در دامن مادر را نشان می دهد و خلأ و نبود پدر را می رساند.
- ترسیم درخت کاملاً در سمت راست، نشانه گریز از گذشته یا گریز از مادر نایمن و در سلطه پدر قرار داشتن است.
- ترسیم درخت در یک چهارم بالای صفحه یعنی درخت از ریشه درآمده و نشانه نوعی ناآرامی، تحریک پذیری یا ناپایداری است.
- ترسیم درخت در یک چهارم پایین صفحه نشان از افسردگی و خود کوچک بینی است.

سینک ال کلا سیرطی

خانه

خانه نماد پناهگاه و هسته اصلی و گرمی خانوادگی است که ممکن است مورد علاقه یا تنفر کودک باشد.

- شکل خانه تحت تأثیر محیط اجتماعی فرهنگی کودک می باشد.

- چادر نشین ها و کولی ها اغلب خانه را به صورت چادر ترسیم می کنند.

- کشیدن خانه برای کودکان یتیم که در یتیم خانه ها زندگی می کنند، به معنای یک پناهگاه عاطفی نیست و به همین دلیل در هنگام کشیدن نقاشی خانه فوراً موضوع را عوض می کنند و بیشتر چیزی را می کشند که با آن آشنایی دارند.

خانه

- در نقاشی کودکان یتیمی که بعداً خانواده ای آنها را به فرزندی قبول کرده است ۲ خانه دیده می شود و معمولاً این خانه ها کوچک کشیده می شود و کمتر در و پنجره ای در آن وجود دارد.
- بچه ها خانه را در سه بخش ترسیم می کنند: **زیر زمین** که به ندرت کشیده می شود و بخش غیر قابل رویت می باشد. **ساختمان اصلی** در برگیرنده در و پنجره است و بخش زنده و مسکونی خانه را تشکیل می دهد. **بام** خانه نشان از قلمرو فکر و تخیل است.

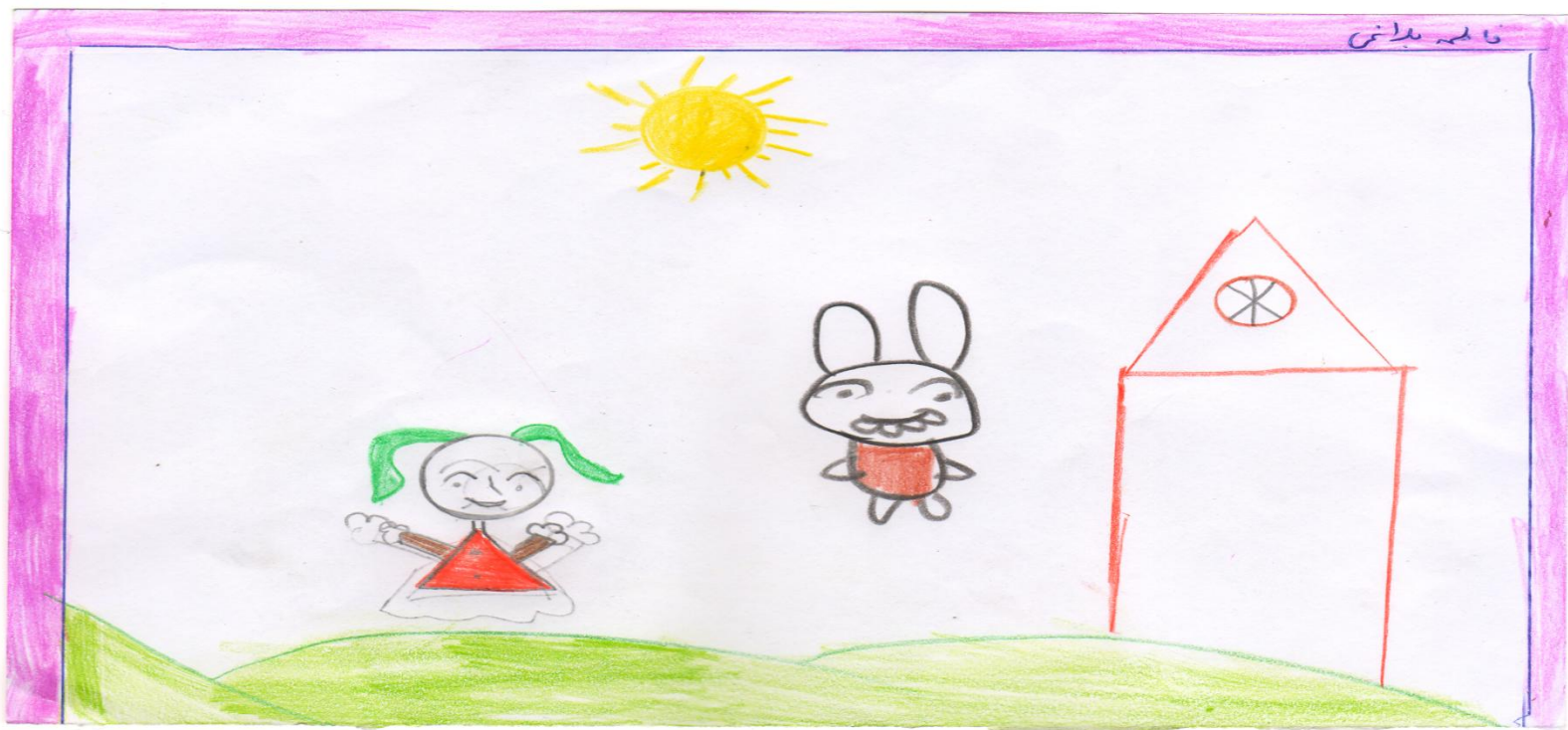

خانه

- در خانواده هایی که پدر و مادر از هم جدا شده اند، کودک خانه را به ۲ قسمت تقسیم کرده و ۲ در ورودی برای آن می گذارد.
- اگر خانه به صورت قصر نشان داده شود، در واقع به منزله پناهگاه مطلوب است ولی اگر به صورت زندان کشیده شود، نماد فشار خانواده ای ناسازگار و از هم پاشیده است.

دریچه های خانه

- از پنجره ها می توان بیرون را تماشا کرد و به عبارتی نگاه خانه را تشکیل می دهد و بر اساس تفسیر آنها می توان دریافت که کودک زندگی را چگونه می بیند و با چه چشمانی به دنیایی که وی را احاطه کرده می نگرد.
- **پنجره ها و درهای بزرگ:** نشانه دریافت پذیری فرد، میل به تقسیم و مشارکت، نیاز ارتباطی، روحیه ای باز و متمایل به برون گرایی است.
- **پنجره ها و درهای کوچک:** مبین رازداری، درون گرایی، کمرویی یا در خود ماندگی فرد است.
- پنجره های **تزیین شده** به گل ها یا پرده هایی شاد و گلدار نشان از خوشبینی و احساس خوب به زندگی است.
- پنجره های **سیاه رنگ** و بی روزنه یا **گرگرمه های بسته** یا **میله روی پنجره** نشان از اضطراب از ارتباط برقرار کردن و امتناع از دیدن پاره ای چیزهاست.
- ترسیم پنجره در **محل تقاطع دیوارها** پس از ۶ سالگی نشان از یک تأخیر عقلی احتمالی است.

در

- در به منزله راه ورود به درون خانه، نشانه شیوه ارتباطی کودک با افراد محیط است.
- در ممکن است به روی دیگران باز باشد و یا محصور شدن کودک در من خویشتن را نشان می دهد.
- ترسیم درهای متعدد بیانگر میل گسترده فرد به برقراری ارتباط است.
- اگر روی در ورودی دریچه ای ترسیم شود که می توان قبل از باز کردن در بیرون را دید نشان از احتیاط کودک است.

چراغ

• چراغ علامت عشق و محبت است. اگر در ترسیم خانه چراغی آویزان و پرتو نوری از آن می تابد می توان از روشنی دل کودک خبر داد.

دیوار

- موانع و دیوارهای کنگره دار به منزله دفاع هایی هستند که غالباً بر تعارض های درونی و یا فقدان آزادی سرپوش می گذارد.
- دیوارهای بلند در عین حمایت از کودک، وی را محصور می کنند.
- ترسیم دیوارها و قلعه های مستحکم به منزله اثبات خویشتن است.
- دیوارهای بلند و مستحکم و بن بست، همگی نشان از خلأهای عاطفی است.

دودکش – دود

- دود به معنای روح خانه و انعکاس وضع روانی کودک تلقی می شود.
- جهت ترسیم آن می تواند به سمت راست (به سوی آینده) یا به سمت چپ (واپس روی) باشد.
- ترسیم دود به صورت مغشوش و درهم برهم، مبین دل مشغولی ها یا تنش های روانی است و جو خانوادگی کودک را نیز منعکس می کند.
- دودکش: دودکش هیچ ربطی به بخاری ندارد. این گرمای عشق بین خانواده است که به رمز از دودکش غلیان می کند.

کوچه

- گاهی برای تجزیه و تحلیل نقاشی کودک باید از او بخواهیم کل نقاشی را توضیح دهد.
- کلاً کوچه نماد فرار و گریز است.
- کودک دچار مشکل، کوچه را که محل ارتباط با دیگران است به صورت پیچ و خم دار می کشد.
- کودکان شاد خیابان های عریض و باز می کشند.
- کودکان دارای خانواده های گسسته و ناهماهنگ، معمولاً در نقاشی های خود کوچه های متعددی که در یک نقطه تلاقی می کنند، ترسیم می کنند.

راه

- راه نشانگر ارتباط است. هرچه راه عریض تر باشد نشان دهنده شادی و صداقت است.
- بن بست بودن راه، نشانگر مشکلات حل نشده کودک است.
- ترسیم جاده پر پیچ و خم نشان از مشکلات در برقراری ارتباط با دیگران است.

ترسیم دو خانه در نقاشی

- هنگامی که والدین از هم جدا شده اند، کودک دو خانه را ترسیم می کند.
- گاهی که کودک میل به آشتی مجدد والدین داشته باشد با خطوط این دو خانه را به هم وصل می کند. یا خانه را به دو قسمت تقسیم کرده و دو در ورود برای آن می گذارند.
- اما اگر کودک بداند آشتی وجود دارد، اتومبیلی را در مسیر بین خانه ترسیم می کند.
- اگر کودک خانه ای که در آن زندگی نمی کند را زیباتر و تزئین شده بکشد نشان از پدیده جبرانی ناشی از رویا پردازی یا عدم حضور یا فقدان یکی از موضوع های عشق است و ناشی از احساس بدبختی نیست.
- در نقاشی کودکان یتیم که به فرزندپذیری قبول شده اند نیز دو خانه دیده می شود. این خانه ها معمولاً کوچک و کمتر دارای در و پنجره دارند.

حیوانات در نقاشی کودکان

- گاهی به تصویر کشیدن صحنه حیوان آسانتر از به تصویر کشیدن صحنه انسانی واقعیت را به تصویر می کشد.
- برخی از ویژگی های رفتاری به برخی از حیوانات نسبت داده می شود که کودک از آن برای انعکاس جهان درونی و ناهشیار خود استفاده می کند. برای مثال سگ وفاداری، روباه حيله گری، خرس پر خاشگري.
- گاهی کودک ترکیب واقعی خانواده خود را به صورت خانواده حیوانات نقاشی می کند و بدین صورت صحنه ای واقعی از زندگی خود را نشان می دهد.
- ترسیم حیوان در دو طبقه کلی قرار می گیرد ۱- اهلی ۲- وحشی
- حیوانات اهلی: معرف امیال یا احساسات مهار شده و به صورت اجتماعی شده هستند. مثل مرغ، خروس، گربه، جوجه
- حیوانات وحشی: نشان دهنده جهش لجام گسیخته، پر خاشگري و خشونت مثل تمساح، اژدها، سگ، شیر، ببر، خرس

حیوانات در نقاشی کودکان

سگ: مظهر وفاداری و شخص وفادار است. وفاداری ولی در عین حال ترسناک. سگ حیوان پاسداری و امنیت و مراقبت است. از شدت ملایمت خطوط نقاشی شده سگ می توان فهمید که تقاضای مهر و محبت دارد یا پر خاشگری. سگ به طور کلی نشان دهنده ملایمات و وابستگی است. سگی که با قلاده کشیده شده، نشانگر رابطه غالب مغلوب یا وابستگی – استقلال است.

خرس: خرس نماد قدرت زیاد، باهوشی، خشمگینی، فرد دوست نداشتنی، خشن و زمخت است.

آهو: زیبا، معصوم، دوست داشتنی، نجیب، مظلومی که باید مورد حمایت قرار گیرد.

گوزن: زیبا، دوست داشتنی، قوی، به دور از درنده خویی

حیوانات در نقاشی کودکان

- **خوک:** گاهی تداعی کننده فرد با هوش است. نماد پر خوری و تن پروری است.
- **گربه:** گربه نیز مانند حیوانات دیگری که پوست نرم دارند نماد گرایش به ناز و نوازش است و میل به ملایمت و ظرافت ارزشی زنانه دارد. گربه جنبه رام نشدنی و استقلال طلبی است. ترسیم این حیوان نیز مانند سگ با غرایز جنسی ارتباط دارد. کشیدن گربه نشان از نوعی تضاد و تعارض است زیرا گربه هم دوست داشتنی و هم حیوانی است که فرد از آن بدش می آید.
- **خرگوش:** باهوش، دوست داشتنی، موجودی زرنگ، کودک در ترسیم خانواده معمولاً کسی را که خیلی دوست دارد و نسبت به او اضطراب احساس نمی کند به شکل خرگوش ترسیم می کند.

حیوانات در نقاشی کودکان

شیر، ببر و پلنگ: نماد زیبایی، قدرت، خشونت و درعین حال محافظت از خود در برابر آنهاست. اگر کودک در نقاشی خانواده حیوانات پدر را به صورت شیر بکشد، احتمالاً به کودک آسیب بدنی می رساند (تنبیه بدنی) **گرگ:** نماد درنده خوایی و وحشی گری و موقعیت شناسی است.

راسو، سنجاب: مکار و دور از دسترس

روباه، آفتاب پرست: سمبل مکر، حيله و دورنگی

شغال: آسیب رسان، وابسته به دیگران

قاطر و الاغ: نماد پر طاقتی و تداعی کننده فرد نادان است و فردی که دقیقاً از فکر خودش تبعیت می کند. الاغ سمبل فردی زحمتکش و ساده لوح است.

فیل: پرفایده، مهربان، قوی و نجیب

حیوانات در نقاشی کودکان

گرگدن: قوی، زشت، غیر قابل دوست داشتن و غیر قابل شکست

شتر: نماد پر طاقتی و فایده رسانی و صبوری است. اما در مواردی می تواند نشان از کینه توزی یا آدم کینه ای باشد.

بُر: نماد فیده رسانی و عاقل بودن است.

گاو: نماد مفید بودن و فایده رسانی

گاو میش: نماد فایده رسانی ولی آسیب رسان

گوسفند: فایده رسان

اسب: سمبل زیبایی، قدرت، نجابت و بردباری

کانگرو: قوی و قابل اعتماد، در صورتی که کودک خود را به صورت

کانگرو بکشد نیاز به وابستگی نسبت به مادر را بیان می دارد

حیوانات در نقاشی کودکان

زرافه: دوست داشتنی، مزاحم، سمبل فردی که بی اجازه در کار دیگران دخالت می کند و این کار را حق مسلم خود می داند.

میمون: سمبل نشاط و مسخره گی و تیز هوشی است. میمون زرنگ اما دوست نداشتنی است.

جوجه تیغی: آسیب رسان و غیر قابل پیش بینی

موش: ضعیف، ترسو، آسیب رسان و موذی.

مار، کرم: معمولا به معنای مرحله آلتی و معرف خرایز پنهانی یا خطرناک است و غالبا به هنگام دل مشغولی های جنسی کشیده می شود. مار و کرم می تواند نماد آلت جنسی نردانه باشد. اگر پدر به شکل مار کشیده شود احتمالا پر خاشگری زبانی دارد (فحش و ناسزا)

سوسمار: سمبل زشتی، خشونت و نهایت آسیب رسانی

حیوانات در نقاشی کودکان

لاک پشت: سمبل درایت و عقل، صبوری و بردباری است.

پنگوئن: کودکان، افراد ضعیف تر از خود را به شکل پنگوئن ترسیم می کنند.

قورباغه: مزاحم، دور از دسترس

ماهی: نشان از احساس راحتی و آرامش در خانه اما بی دفاع در برابر دشمنان. ترسیم ماهی بزرگ و یا به شکل موشک نشان از احساسات درونی و عمیق اما بیان نشده دارد.

کوسه: نماد خطرناکی و پرخاشگری است.

نهنگ: با ابهت، قوی و خشن

دلفین: هوشمند و با نشاط، در برقراری ارتباط موفق و راحت است.

حیوانات در نقاشی کودکان

پرندهگان: زیبا، دوست داشتنی، ضعیف، غیر قابل دسترس، مورد علاقه
پرندهگان سیاه و کلاغ: نشان از اضطراب، ترس، گنهکاری و یا تهدید
قریب الوقوع است. کلاغ نشان دهنده زشتی، خبر چینی و پیغام
آوری است. ترسیم خود به صورت کلاغ توسط کودک نشان از قرار
داشتن خود در نقش بد است و اگر کسی به صورت کلاغ ترسیم شود
یعنی مورد علاقه کودک نیست.

قو: نماد وقار و متانت ولی تنهایی و منزوی بودن است.

کبوتر: سمبل پاکی، صلح و دوستی (باید از آسیب رساندن به آن
پرهیز کرد).

طوطی: زیبایی، بی ربط گویی

گنجشک و بلبل: شادی بخش، دلچسب، زیبا. ترسیم خود بدین شکل
ها نشان از شنیده شدن حرفهایشان توسط دیگری است.

حیوانات در نقاشی کودکان

هدهد و شانه به سر: نماد پیام آوری است.

عقاب و شاهین: سمبل زیبایی، قدرت و توانایی است. اگر کودک خودش را به شکل عقاب ترسیم کند دوستدار قدرت زیاد است تا از موقعیت ناراحت کننده یه راحتی دوری کند. کودکان ترسیم کننده عقاب با یکی از اعضای خانواده مشکل دارند و در آرزوی تسلط بر او هستند.

جغد: نماد عقل و دانش. جغد در تصور کودکان، شوم و تداعی کننده مرگ است.

پروانه: زیبا و دور از دسترس

طاووس: ترکیبی از زشتی و زیبایی، غرور بیجا

غاز و اردک: این فرد بدون در نظر گرفتن شرایط و بدون منطق مسایلی را بیان می کند.

حیوانات در نقاشی کودکان

جوجه و مرغ: جوجه ضعیف و مزاحم اما زیباست. مرغ و جوجه هایش چارچوب خانوادگی کودک اند. تمایل کودک برای مورد نوازش یا حمایت قرار گرفتن با همانند سازی با جوجه ها صورت می گیرد.

خروس: درد سر ساز

حشرات: تمام آنها موذی و آسیب رسان

عنکبوت: نماد مادر قدرتمند و اخته کننده

مادر
زنبور

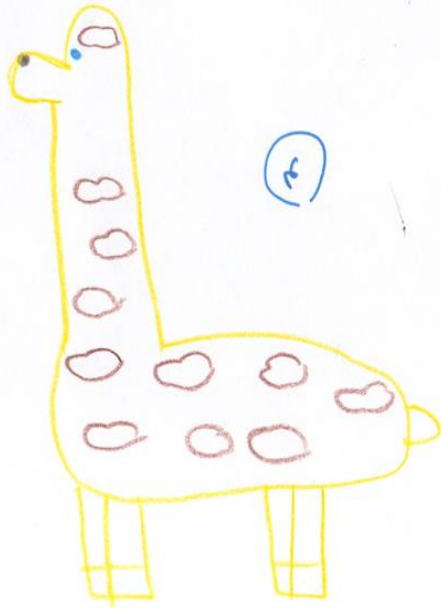

خودم
پروانه

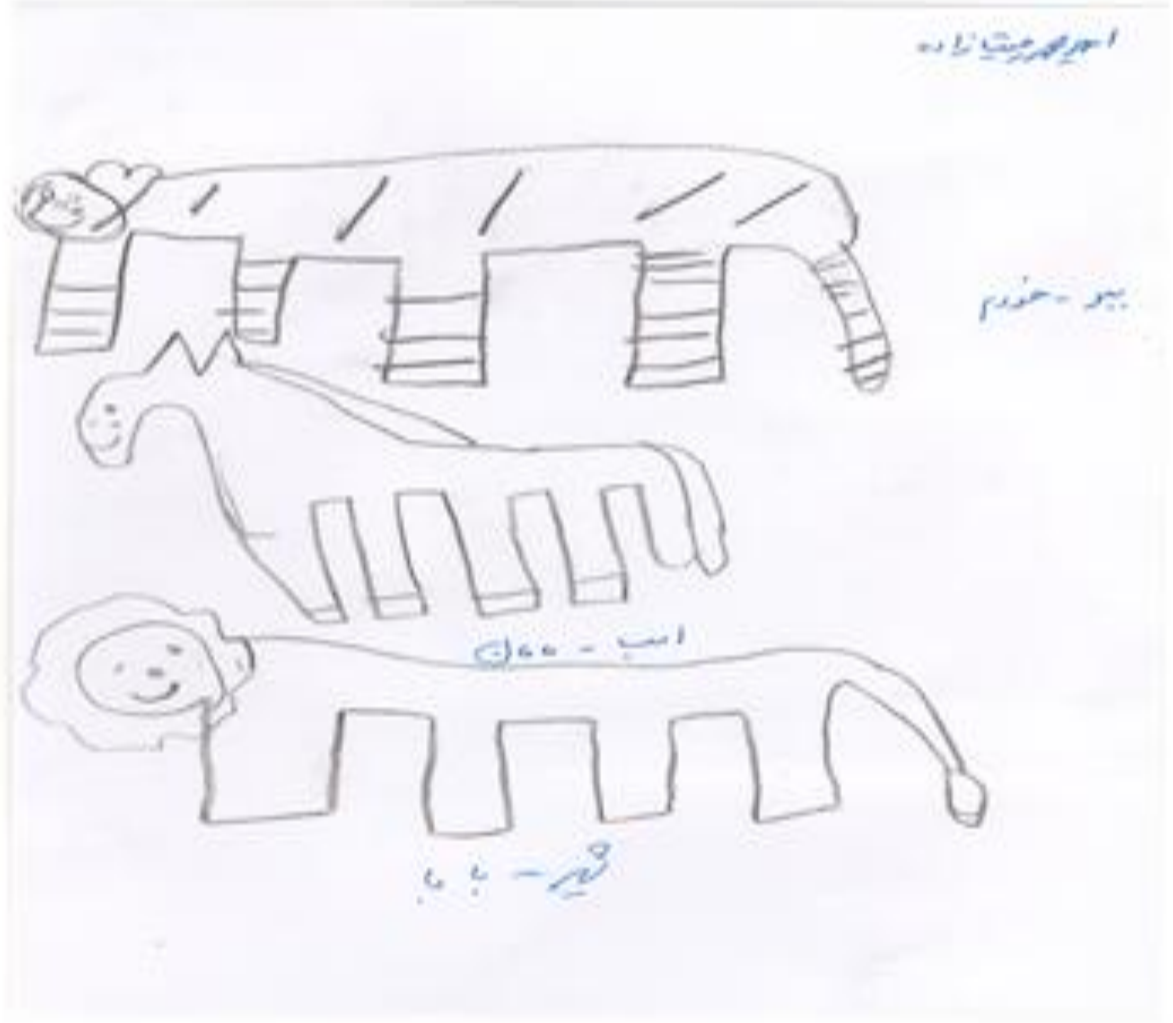
پدر

خردش

خواهر

زرافه

امتناع از کشیدن نقاشی

- خود پنداره ضعیف کودک
- اعتماد به نفس کافی ندارند.
- نهی و امر زیاد والدین
- مقایسه کردن او با دیگران
- سرزنش والدین (به لحاظ اثری که از خود به جای می گذارد).
- کودک پس از کشیدن نقاشی از طرف دیگران پیام منفی دریافت می کند.
- ممکن است کودک از معلم نقاشی یا وسایل نقاشی یا مکان نقاشی خوشش نیاید.
- کودک ممکن است برای کشیدن تصاویر قالبی و کپی برداری به جای استفاده از تصاویر ذهنی تشویق شده باشد.

توجه: ترسیم کنندگان موارد زیر باید به روانشناس مراجعه کنند:

- خودداری از ترسیم
- عدم علاقه به ترسیم
- پاک کردن زیاد
- آدمک خیلی کوچک یا بزرگ
- عدم ترسیم در مرکز صفحه
- پر کردن صفحه
- کشیدن بخشی از آدمک
- کشیدن آدمک از پشت
- سایه کردن و سایه زدن
- خودداری از رنگ آمیزی یا محدود کردن آن به بخشی از آدمک
- استفاده نامناسب از رنگ ها
- عدم انسجام اعضای آدمک
- عدم تقارن آدمک یا قرینه سازی افراطی
- عجیب کشیدن آدمک

**امید که مورد استفاده شما عزیزان
قرار گرفته باشد.**